

ประโยค ๑-๒
ปัญหา บาลีไวยากรณ์
สอบ วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๘

๑. บาลีไวยากรณ์นี้ แบ่งเป็น.....ภาคก่อน คือ..... ๑
๒. คำพูดที่ท่านจัดเป็นลิงค์ และ วจนะ ดั่งนี้นั้นต้องอาศัย.....ช่วยอุปถัมภ์ ๑
 วิภัตตินั้นมี.....ตัว แบ่งเป็น.....๑
๓. อุปสัคนั้น สำหรับใช้.....นาม และ กิริยา ให้.....ขึ้น ๑
 นิบาตนั้น สำหรับลง.....นามศัพท์บ้าง กิริยาศัพท์บ้าง ๑
 บัจจันั้น ลงท้าย .....เป็นเครื่องหมาย.....๑
๔. ศัพท์กล่าวกริยาชื่อ.....เป็นต้นว่า.....
 ชื่อว่า.....ใน.....นั้น ท่านประกอบ.....ให้ชัดเจน ๑
๕. กิตกันั้นแบ่งออกเป็น.....ก่อน คือ เป็น.....อย่าง ๑ เป็น.....อย่าง ๑
 กิตกัทั้ง.....อย่างนี้ ล้วนมี.....เป็นที่ตั้งทั้งสิ้น ๑
๖. สมาสในบาลีภาษา ว่าโดยกิจมี.....อย่าง คือ สมาส.....เสียแล้ว
 เรียกว่า.....สมาส.....วิภัตติ เรียกว่า.....๑
๗. ตัทธิตนั้น โดยสังเขปแบ่งออกเป็น.....คือ.....๑

ใช้เวลา ๓ ชั่วโมงพิก.

เฉลย ประโยค ๑-๒ ปัญหา บาลีไวยากรณ์

๑. บาลีไวยากรณ์นี้แบ่งเป็น ๔ ภาคก่อน คือ อักษรวิธี ๑ วจีวิภาค ๑ วากยสัมพันธ์ ๑ ฉันทลักษณ์ ๑ ។
๒. คำพูดที่ท่านจัดเป็นลิงค์และวจนะดังนี้นั้น ต้องอาศัยวิภัติ ช่วยอุปถัมภ์ ។
วิภัตินั้นมี ๑๔ ตัวแบ่งเป็นเอกวจนะ ๗ พหุวจนะ ๗ ดังนี้

	เอกวจนะ	พหุวจนะ
ปจมา ที่ ๑	ลี	โย
ทุติยา ที่ ๒	อํ	โย
ตติยา ที่ ๓	นา	หิ
จตุตถิ ที่ ๔	ส	นํ
ปณจมี ที่ ๕	สฺมา	หิ
ฉนฺจมี ที่ ๖	ส	นํ
สตุตมี ที่ ๗	สฺมี	สุ

๓. อุปสัคนั้น สำหรับใช้นำหน้านามและกิริยา ให้วิเศษขึ้น ។ นิบาตนั้น สำหรับลงในระหว่างนาม คัพทบ้าง กิริยาคัพทบ้าง ។ ปัจจัยนั้น ลงท้ายนามคัพทเป็นเครื่องหมายวิภัติบ้าง ลงท้าย ธาตุเป็นเครื่องหมายกิริยาบ้าง ។
๔. คัพทกล่าวกิริยา คือ ความทำ เป็นต้นว่า ยิน เดิน นั่ง นอน กิน ดื่ม ทำ พูด คิด ชื่อว่า อาชยาต ในอาชยาตนั้น ท่านประกอบ วิภัติ กาล บท วจนะ บุรุษ ธาตุ วาจก ปัจจัย เพื่อเป็นเครื่องหมายเพื่อความให้ชัดเจน ។
๕. กิตกนั้น แบ่งออกเป็น ๒ ก่อน คือ เป็นนามคัพทอย่าง ๑ เป็นกิริยาคัพทอย่าง ๑ กิตก ทั้ง ๒ อย่างนี้ ล้วนมีธาตุเป็นที่ตั้งทั้งสิ้น ។
๖. สมาสในบาลีภาษาว่าโดยกิจมี ๒ อย่าง คือ สมาสที่ท่านลบวิภัติเสียแล้ว เรียกว่า "ลุตตสมาโส" สมาสที่ท่านยังมีได้ลบวิภัติ เรียกว่า "อฺลุตตสมาโส" ។
๗. ตัทธิตนั้น โดยสังเขปแบ่งออกเป็น ๓ อย่าง คือ สามณฺณตฺตฺริตํ ภาวตฺตฺริตํ อพฺยยตฺตฺริตํ

พระเมธีปริยตยาภรณ์ อคฺคฺตฺมโม วัดเบญจมบพิตร
สนามหลวงแผนกบาลี

เฉลย.
ตรวจแก้.